

Hallituksen esitys Eduskunnalle vuoden 1993 neljänneksi lisätalousarvioksi

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 1993 *neljänneksi* lisätalousarvioksi.

Hallitus antoi tammikuussa 1993 eduskunnalle valtion vakuusrahastolain muutosehdotuksen (HE 364/92), jossa esitettiin rahaston tukivaltuuksien korotusta 20 000 miljoonasta markasta 50 000 miljoonaan markkaan, rahaston siirtämistä eduskunnan alaisuudesta valtioneuvoston alaisuuteen ja rahastolle oikeutta omistaa omaisuudenhoitoyhtiöitä. Laki ei saanut eduskunnassa taakseen tarvittavaa viiden kuudesosan enemmistöä, vaan se jätettiin leppämään yli seuraavien eduskuntavaalien. Tämän jälkeen hallitus antoi eduskunnalle uuden esityksen (HE 379/92), joka sisälsi ainoastaan säännökset, jotka mahdollistivat rahaston oman organisaation perustamisen sekä rahaston osallistumisen valtioneuvoston päätettävien valtion talousarviosta rahoitettavien tukipäätösten valmisteluun. Vakuusrahastolain muutos hyväksyttiin eduskunnassa helmikuussa 1993. Samanaikaisesti vuoden 1993 helmikuussa eduskunta hyväksyi vuoden 1993 ensimmäisen lisätalousarvion. Siinä pankkien toiminnan tukemiseen osoitettiin 15 000 miljoonan markan määräraha ja 5 000 miljoonan markan takausvaltuus, joka voi olla yhdessä määrärahan kanssa enintään 20 000 miljoonaa markkaa.

Hallitus on antanut eduskunnalle tähän lisätalousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi valtion vakuusrahastosta annetun lain muuttamisesta. Laissa säädettäisiin muun muassa val-

tion vakuusrahaston tehtävistä pankkien tukemista varten perustettujen niin sanottujen omaisuudenhoitoyhtiöiden perustamisessa ja hallinnoimisessa sekä näiden yhtiöiden rahoituksesta ja valvonnasta.

Lakiehdotuksen 1 §:n 5 momentissa tarkoitettuja yhtiöitä perustettaisiin valtion tai valtion vakuusrahaston tukitoimien kohteena olevan pankin omaisuuden tai vastuiden ostamiseksi, hankkimiseksi tai hoitamiseksi. Näiden yhtiöiden perustaminen olisi mahdollista valtion talousarviossa tarkoitukseen varattujen määrärahojen puitteissa. Tämän johdosta momentin 28.87.51 (Pankkitoiminnan tukeminen) käyttötarkoitusta ehdotetaan laajennettavaksi. Edellä tarkoitettujen yhtiöiden toiminnasta aiheutuvat tappiot on voitava kattaa kokonaan tai ainakin suurimmalta osalta valtion varoista. Valtioneuvostolle annettavia valtuuksia ehdotetaan laajennettavaksi myös siten, että jo tässä vaiheessa varauduttaisiin suunnitteilla olevien yhtiöiden koko huomioon ottaen enintään 30 000 miljoonan markan tappioiden kattamiseen.

Valtioneuvosto on tehnyt periaatepäätöksen takausten ja takuiden myöntämisestä Suomen Yhdyspankki Oy:lle ja Kansallis-Osake-Pankille niiden pääomahuollon turvaamiseksi. Tässä lisätalousarviossa ehdotetaan annettavaksi periaatepäätöksessä tarkoitettua valtuuksien laajennukset.

Tarkoituksena on, että valtio takaa Suomen

Yhdyspankki Oy:n ja Kansallis-Osake-Pankin liikkeeseen laskemien pääomatodistusten koron maksun ja pääoman enintään 10 vuoden ajan. Tämän lisäksi valtio sitoutuisi ostamaan pääomatodistukset sijoittajalta, kun 10 vuotta on kulunut liikkeeseen laskusta. Valtion takaus ja ostositoumus lakkaisivat, kun pankin velkakirjojen luottokelpoisuus saavuttaa lainaehdoissa määritettävän tason, kuitenkin viimeistään, kun 10 vuotta on kulunut liikkeeseen laskusta. Valtio luopuisi takauksiin liittyvistä takautumisoikeuksista. Valtiontakauksista aiheutuisi valtiolle suoritusvelvollisuuksia tulevana varainhoitovuosina ainakin pääomatodistusten koronmaksuvelvollisuuden johdosta.

Valtioneuvoston tekemän periaatepäätöksen mukaan valtio antaisi ostositoumuksen myös Kansallis-Osake-Pankin liikkeeseen laskemalle toissijaiseen omaan pääomaan luettavalle vastuudebentuurilainalle. Ostositoumuksen perusteella valtio olisi velvollinen antamaan ostotarjouksen lainaehdojen mukaisella tuottotasolla lainalle, kun 10 vuotta on kulunut sen liikkeeseen laskusta. Ostotarjouksen lisäksi valtio sitoutuisi tietyin edellytyksin ostamaan lainan pääoman sekä suorittamaan erääntyneet ja maksamattomat korot sekä kertyneen koron. Tämä ostositoumus on voimassa 10 vuoden ajan lainan liikkeeseen laskusta. Jos valtio ostaa lainan takaisin, se voi vaihtaa puolet ostamiensa velkakirjojen pääomasta pankin osakkeiksi lainasopimuksen mukaisen määrän ajan kuluttua.

Valtion pankeilta saamat taloudelliset vastikkeet koostuvat vuosittaisista takauspalkkioista, osakkeiden merkintä- ja vaihto-oikeuksista sekä voimassa oleviin valtion pääomatodistuksen ehtoihin tehtävistä muutoksista. Valtion saamiin vastikkeiden todennäköinen arvo kattaa valtion menojen todennäköisen määrän.

SYP:n liikkeeseen laskeman pääomatodistuksen pääoman määrä olisi noin 1 000 miljoonaa markkaa ja KOP:n pääomatodistuksen ja vastuudebentuurin pääomien määrä yhteensä noin 1 800 miljoonaa markkaa.

Momentin määräraha ehdotetaan muutettavaksi siirtomäärärahaksi.

Sen perusteella, mitä edellä on esitetty ehdotetaan, että Eduskunta päättäisi hyväksyä vuoden 1993 ensimmäisen lisätalousarvion momentin 28.87.51 (Pankkitoiminnan tukeminen) kiinteän määrärahan muutettavaksi siirtomäärärahaksi 3 v sekä momentin perusteluja täydennettäväksi seuraavasti:

Määrärahaa saa käyttää myös valtion vakuusrahastosta annetun lain (379/92) 1 §:n 5 momentissa tarkoitettujen yhtiöiden osakkeiden merkitsemiseen ja muuhun hankkimiseen, yhtiöiden tappioiden kattamiseen sekä muihin yhtiöistä aiheutuviin menoihin. Näihin toimenpiteisiin saa ryhtyä ja sitoutua siten, että niistä saa aiheutua kuluvana ja myöhemmin vuosina valtiolle menoja enintään 30 000 000 000 mk.

Valtioneuvosto oikeutetaan luovuttamaan tämän momentin määrärahaa jo hankittuja ja vielä hankittavia talletuspankkien osakkeita.

Lisäksi momentilla annettu takausvaltuus muutetaan kuulumaan seuraavasti:

Valtioneuvosto oikeutetaan määräämillään ehdoilla antamaan vuonna 1993 vastavakuuksia vaatimatta:

1) valtion omavelkaisia takauksia liikepankkien ja Postipankki Oy:n vakuusrahaston, säästöpankkien vakuusrahaston ja osuuspankkien vakuusrahaston ottamien koti- ja ulkomaisten lainojen ja muiden sovittujen ehtojen täyttämisen vakuudeksi;

2) valtion omavelkaisia takauksia ja takuita talletuspankkien oman pääoman ehtoisen varainhankinnan ja muiden sovittujen ehtojen täyttämisen vakuudeksi; sekä

3) valtion omavelkaisia takauksia ja takuita valtion vakuusrahastosta annetun lain 1 §:n 5 momentissa tarkoitettujen yhtiöiden koti- ja ulkomaisten lainojen, muiden sitoumusten ja sovittujen ehtojen täyttämisen vakuudeksi.

Samalla valtioneuvosto oikeutetaan luopumaan vuonna 1993 takauksiin ja takuihin liittyvistä takautumisoikeuksista. Lisäksi valtioneuvosto oikeutetaan määräämillään ehdoilla antamaan vuonna 1993 talletuspankkien liikkeeseen laskemia pääomatodistuksia ja vastuudebentuurilainoja koskevia takaisinostisitoumuksia. Kunkin muun kuin Suomen rahan määräisen lainan ja pääomasijoituksen arvo lasketaan takausta annettaessa sovellettavan Suomen Pankin keskkurssin mukaan. Takauksia, takuita ja muita tässä ja edellisessä kappaleessa tarkoitettuja sitoumuksia saa antaa siten, että niiden yhteenlaskettu pääomamäärä

on enintään 35 000 000 000 mk tai yhdessä tältä momentilta myönnetyn muun tuen kanssa pääomamäärältään enintään 50 000 000 000 mk.

Määrärahaa saa käyttää myös myönnettyistä takauksista, takuista ja muista edellä tarkoitetuista sitoumuksista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Takaus ja muu edellä mainittu sitoumus voi olla pankille vuoden 1993 ensimmäisen lisätalousarvion yhteydessä hyväksytyssä lausumassa tarkoitettu ensisijainen tuen myöntämisen muoto.

Helsingissä 7 päivänä syyskuuta 1993

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*

